

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2008

Lucie VÍTKOVÁ

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Místo obce Vikýřovice ve veřejné správě České republiky

Lucie Vítková

**Bakalářská práce
2008**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie VÍTKOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Místo obce Vikýřovice v systému veřejné správy České republiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Reforma veřejné správy
2. Postavení obce v systému veřejné správy České republiky
3. Místo obce Vikýřovice ve správním systému České republiky
4. Projekty dotované Evropskou unií
5. Projekt "Sociální integrace obyvatel obce Vikýřovice"
6. Projekt "Investuj do své budoucnosti"

Rozsah grafických prací: -

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Vidláková, O. Reformy veřejné správy, Univerzita Pardubice, 2000

Pomahač, R., vidláková O. Veřejná správa, C.H.Beck, 2002

časopis Veřejná správa

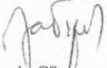
ročenka obce Víkřovice 2004, 2005, 2006

Kašparová L. a kolektiv, Rozvoj vesnice, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2005

Vedoucí bakalářské práce: **prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.**
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: **16. října 2007**

Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2008**

prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.

prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 16. října 2007

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá průběhem reformy veřejné správy v České republice po roce 1990. V této souvislosti je kladen důraz zejména na reformu územní veřejné správy. Dále se moje práce věnuje současnému postavení obce ve veřejné správě České republiky a také problematice čerpání finančních prostředků z Evropské unie. Součástí práce jsou konkrétní projekty obce Vikýřovice, které byly realizovány právě z prostředků Evropské unie.

Klíčová slova

veřejná správa, reforma, obec, dotace

Title

Municipality Vikýřovice and its position in the public administration of the Czech Republic

Abstract

The bachelor thesis is engaged in the process of the public administration reform in the Czech Republic since year 1990. There is put in this context the accent on the reform of the regional public administration. Next is my work devoted to the assessment of the municipality in the public administration of the Czech Republic and the problems connected with the drawing away financial sources from the European Union. Part of the work represent the concrete projects of municipality worked out by Vikýřovice which were implemented from sources the European Union.

Keywords

public administration, reform, municipality, dotation

Obsah

ÚVOD	6
1 POJMY VEŘEJNÁ SPRÁVA A REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY	8
2 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY V ČESKÉ REPUBLICE.....	10
2.1 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY USKUTEČŇOVANÁ V LETECH 1990 - 1992.....	10
2.2 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY USKUTEČŇOVANÁ V LETECH 1992 - 1996.....	11
2.3 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY USKUTEČŇOVANÁ V LETECH 1996 - 1998.....	12
2.4 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY PO ROCE 1998	13
2.4.1 <i>Fáze reformy územní veřejné správy</i>	14
2.4.1.1 Realizace I. fáze reformy územní veřejné správy.....	14
2.4.1.2 Realizace II. fáze reformy územní veřejné správy	15
2.4.1.3 III. fáze reformy územní veřejné správy	17
2.5 REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY A EVROPSKÁ UNIE	17
3 POSTAVENÍ OBCE V SYSTÉMU VEŘEJNÉ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY	20
3.1 POJEM „OBEC“	20
3.2 PŮSOBNOST OBCE	21
3.3 ORGÁNY OBCE A JEJICH PRAVOMOCI.....	22
3.3.1 <i>Zastupitelstvo obce</i>	22
3.3.2 <i>Rada obce</i>	23
3.3.3 <i>Starosta</i>	24
3.3.4 <i>Obecní úřad</i>	25
4 MÍSTO OBCE VIKÝŘOVICE VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ ČESKÉ REPUBLIKY.....	26
4.1 OD HISTORIE OBCE PO SOUČASNOST.....	26
4.2 SPRÁVNÍ ZAŘAZENÍ OBCE VIKÝŘOVICE.....	28
5 DOTACE Z EVROPSKÉ UNIE.....	29
5.1 ZÁKLADNÍ KROKY K ZÍSKÁNÍ PODPORY ZE STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ	30
5.2 SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	31
5.2.1 <i>Studie proveditelnosti Společného regionálního programu</i>	32
5.3 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA	33
5.3.1 <i>Financování Regionálního operačního programu Střední Morava</i>	35
5.3.2 <i>Od zpracování žádosti k realizaci projektu</i>	35
5.3.3 <i>Systém hodnocení projektů</i>	36
5.3.4 <i>Schvalování projektů</i>	37
5.3.4.1 Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava	37
6 PROJEKTY OBCE VIKÝŘOVICE DOTOVANÉ EVROPSKOU UNÍ	39
6.1 PROJEKT „SOCIÁLNÍ INTEGRACE OBYVATEL OBCE VIKÝŘOVICE“	39
6.1.1 <i>Popis projektu</i>	39
6.2 PROJEKT „INVESTUJTE DO SVÉ BUDOUCNOSTI“	41
6.3 PROJEKT „VIKÝŘOVICE – PO MÍSTNÍCH KOMUNIKACÍCH KE KOMUNIKACI“	44
ZÁVĚR.....	48
POUŽITÁ LITERATURA	49
INTERNETOVÉ ZDROJE	50

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Schéma veřejné správy	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 2 - Organizační schéma obce Vikýřovice	27
Obrázek 3 - Organizační schéma Obecního úřadu obce Vikýřovice	28
Obrázek 4 - Základní struktura dokumentace programu	38
Obrázek 5 - Mapa ulic obce Vikýřovice	45
Obrázek 6 - Specifikace respondentů dle pohlaví a věku	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 7 - Vnímání současného stavu	46

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Regiony soudržnosti	20
Tabulka 2 - Zařazení obce Vikýřovice z pohledu regionální politiky, v rámci územních jednotek NUTS	29
Tabulka 3 - Analýza obyvatel obce Vikýřovice	40
Tabulka 4 - Specifikace aktivit	40
Tabulka 5 - Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích mikroregionu Svazek obcí údolí Desné	42
Tabulka 6 - Struktura nezaměstnaných k 30.6.2006 v obcích Vikýřovice, Rapotín a Sobotín dle věku	42
Tabulka 7 - Struktura nezaměstnaných k 30.6.2006 v obcích Rapotín, Sobotín a Vikýřovice dle vzdělání	42

ÚVOD

Za téma mé bakalářské práce jsem si vybrala Místo obce Vikýřovice ve veřejné správě České republiky. Toto téma jsem si zvolila proto, že souvisí se zaměřením mého studia, hospodářská politika a správa, a s mým osobním zájmem o veřejnou správu.

Veřejná správa v České republice prošla významnou reformou, která byla a je tvořena řadou transformačních kroků. Reforma byla zahájena po svržení totalitního režimu v roce 1990. Proces byl zahájen reformou územní veřejné správy. Na přelomu dvacátého a dvacátého prvního století mělo zásadní význam jak ustanovení krajů, tak zrušení okresů a převod jejich funkce na kraje a obce.

Na začátku jsem ve své práci uvedla základní pojmy, které s tématem úzce souvisejí a které umožní se v dané problematice lépe orientovat. Dále jsem se zabývala průběhem reformy veřejné správy po roce 1990 s důrazem na reformu územní veřejné správy. S tím také souvisí problematika současného postavení obce ve veřejné správě České republiky.

V další části se seznámíte s obcí Vikýřovice a s jejím zařazením do správního obvodu. Po vstupu České republiky do Evropské unie, obec získala možnost čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů, které využívá. Proto se dále zabývám postupem uplatňovaným při podávání žádosti o dotace a také projekty, které byly v obci Vikýřovice realizovány právě z finančních prostředků z Evropské unie.

1 Pojmy veřejná správa a reforma veřejné správy

Pojem „**správa**“ je chápán jako **soubor činností**, majících záměrný charakter, uskutečňovány v organizovaných celcích, **zaměřeny na dosažení určitého cíle a zajištění procesů, jimiž se uskutečňuje**. Základním kritériem členění správy je to, zda jde o správu **veřejných záležitostí** nebo záležitostí soukromých.

Veřejná správa je **vykonávána ve veřejném zájmu**, jsou jí zajišťovány, uskutečňovány a vykonávány **veřejné záležitosti** těmi, kteří tuto činnost uskutečňují jakožto právem stanovenou povinností, a to pouze v mezích stanovených zákony, přičemž její akty se mohou týkat i subjektů, které jí nejsou instančně, služebně nebo jinak podřízeny.

Naproti tomu **soukromá správa** je **vykonávána v zájmu soukromém**, týká se soukromých záležitostí a **nemá charakter veřejnoprávních povinností**. Zavazovat může jen osoby, které jsou v zaměstnaneckém, členském či jiném specifickém vztahu, Pro soukromou správu a její výkon platí, že může vše, co zákon nezakazuje.

Pojmu **veřejná správa** přikládáme v zásadě **dvojí význam**: buď pod tímto označení rozumíme **určitý druh činnosti** (tj. spravování) nebo **organizační jednotku** – instituci (útvary, úřady), která veřejnou správu vykonává. V prvním případě jde o správu v materiálním pojetí, ve druhém případě o správu v pojetí formálním.

V **materiálním pojetí** je veřejná správa činností státních nebo jiných orgánů veřejné moci nebo subjektů, kterým byl výkon veřejné správy propůjčen za účelem plnění určitých úkolů označovaných jako úkoly veřejné.

Ve **formálním pojetí** správy se klade důraz nikoliv na činnost, ale na organizace, kterým je svěřena působnost řešit určité veřejné úkoly, pokud nejsou svěřeny zastupitelským sborům nebo soudům. Správa ve formálním pojetí je v zásadě soustavou jednotlivých správních úřadů nebo orgánů jako vykonavatelů veřejné správy ve smyslu materiálním, tj. jako určité činnosti.

Materiální s formální vymezení veřejné správy se zcela nekryjí. Zatímco v prvním případě je rozhodujícím kritériem druh činnosti (tj. spravování a jeho různé formy), kterou mohou vykonávat rozličné subjekty, je ve druhém případě rozhodujícím kritériem povaha organizace a úkoly, jež má v rámci institucionalizované dělby moci plnit a které jsou jí jako působnost přikázány.¹

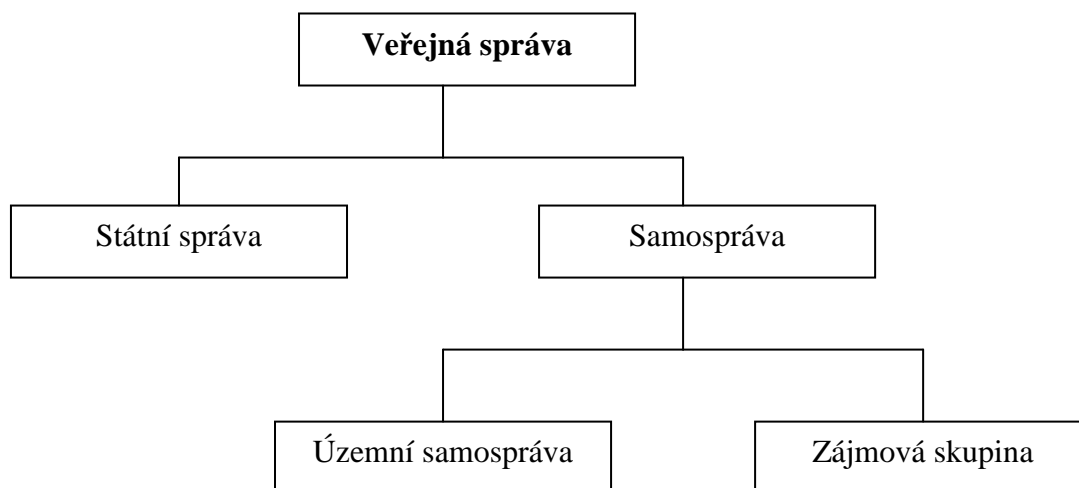
---

¹ Hendrych, D. Správní věda – Teorie veřejné správy, Praha: ASPI, a.s., 2007, str. 15, ISBN 978-80-7357-248-8

Veřejnou správu lze chápat jako systém, který je složen ze dvou základních subsystémů:

- 1) **státní správy** – její existence vychází z povahy státu, jakožto veřejné moci, stát je originálním subjektem veřejné správy. Státní správu **vykonává stát** svými správními orgány.
- 2) **samospráva** (veřejná samospráva) – jde o projev a výsledek delegování veřejné správy na jiné, tedy nestátní subjekty. Je vykonávána vlastním jménem a prostředky. Na státní správě je nezávislá a stát jí do její činnosti nemůže zasahovat, stát si ponechává pouze dozor nad dodržováním právních předpisů. Samospráva je územní a zájmová.

Obrázek 1 - Schéma veřejné správy

Není jednoduché nalézt vhodnou definici pojmu reformy veřejné správy. V našich podmínkách je vnímání reformy veřejné správy velice různorodé, někdo si pod ní představuje jenom a výhradně územně-správní členění státu, jiný vytvoření územní samosprávy, další lepší fungování státní správy a tak je možné pokračovat dále. Za **reformu** se vydává jak komplexní přestavby systému, případně i zásadní změna činnosti veřejné správy, či organizační restrukturalizace, tak víceméně dílčí modernizace či jiné zdokonalování.²

Společným jmenovatelem reforem je úsilí o praktické **naplňování čtyř základních principů**, na nichž je soudobá VS postavena:

Demokratizace

Decentralizace – představuje samostatnou působnost územních samosprávných celků

² Vidláková, O. Reformy veřejné správy, Univerzita Pardubice, Pardubice 2000, str. 8, ISBN 80-7194-290-1

Dekonztrace – přesun kompetencí ze státu na územní samosprávu v rámci výkonu státní správy

Subsidiarita – vše co se týká občana, je nezbytné řešit a zajišťovat na té rovině veřejné správy, která je mu nejbližší.

2 Reforma veřejné správy v České republice

Zatímco v demokratických evropských státech probíhaly správní reformy v duchu dekoncentrace a decentralizace již od šedesátých let dvacátého století, v České republice to bylo možné až po svržení komunistického režimu v listopadu 1989. Tento režim zanechal v České republice vysoce centralizovaný model veřejné správy. Bylo tedy nutné přikročit k hloubkové přestavbě dřívějšího správního systému, v němž byla zcela potlačena samospráva. Proto a také díky tehdejšímu ekonomickému a politickému prostředí (neexistovalo oddělení státní správy od politických struktur, z politického centra byl regulován chod státu a ekonomiky atd.) se hlavním cílem reformy veřejné správy stala decentralizace spolu se zrušením národních výborů (představovaly orgány státní moci samosprávného charakteru) a s vytvořením samosprávních obcí.

Cílem reformy veřejné správy je na jedné straně v maximální míře zkvalitnit a modernizovat výkon veřejné správy a na straně druhé přiblížit veřejnou správu občanům.

Komplexní reforma veřejné správy v sobě zahrnuje tyto základní pilíře³:

- reformu územní samosprávy, jak obecní, tak regionální,
- reformu státní správy, jak ústřední, tak územní,
- řešení vztahu státní správy a samosprávy,
- právní úpravu státní služby včetně zvýšení její efektivity a vzdělání,
- realizaci soudní kontroly veřejné správy v duchu evropského práva.

2.1 Reforma veřejné správy uskutečňovaná v letech 1990 - 1992

Z hlediska státního zřízení byla Česká republika v této době součástí federativního státu Československé socialistické republiky, tzn. že centrální vládní úroveň se sestávala ze dvou

---

³ Oficiální webové stránky Ministerstva vnitra ČR URL: <<http://www.mvcr.cz/>>

vlád, a to vlády federativní a vlád obou republik, České a Slovenské. Existovaly tedy tři úrovně státní správy, správa krajská, okresní a místní. Státní správu vykonávaly národní výbory.

Návrh reformy veřejné správy byl projednáván od února 1990, reforma byla rozvržena do dvou etap. První etapa měla znamenat zrušení krajských národních výborů do konce roku 1990 a vytvoření racionální dvoustupňové soustavy národních výborů. Cílové řešení mělo nastat až v druhé etapě v návaznosti na přípravu nové ústavy.

Prvním krokem vlády bylo obnovení místní samosprávy, takže byla zrušena celá soustava národních výborů a byly zřízeny okresní úřady jako orgány státní správy se všeobecnou působností. Zavedení samosprávy na místní úrovni si vyžádalo úpravu názvu i obsahu hlavy sedmé⁴ Ústavy České republiky, která byla provedena na základě ústavního zákona č. 293/1990 Sb., o změně ústavního zákona o československé federaci a o zkrácení volebního období národních výborů. Na základě tohoto zákona pak mohla Česká národní rada přijmout zákony:

- zákon č. 367/1990 Sb., o obcích ,
- zákon č. 368/1990 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí,
- zákon č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a některých dalších opatřeních s tím souvisejících,
- zákon č. 418/1990 Sb., o hlavním městě Praze.

Tyto zákony však neřešily otázku vyšších územně samosprávních celků (VÚSC), které ale byly obecně zakotveny v Ústavě České republiky. Po zrušení krajských národních výborů tak začalo docházet k různým změnám, které chaoticky reagovaly na aktuální potřeby státu či společnosti.⁵

2.2 Reforma veřejné správy uskutečňovaná v letech 1992 - 1996

Politickým východiskem pro reformu veřejné správy v novém státě, v samostatné České republice, bylo programové prohlášení její vlády vzešlé z parlamentních voleb konaných v červnu 1992. Vláda v něm deklarovala svůj úmysl pokračovat v započaté reformě veřejné správy, která byla stanovena za jednu z hlavních priorit. Proto byl k plnění úkolů vyplívajících z reformy veřejné správy zřízen Úřad pro legislativu a veřejnou správu (ÚLVS). Tento úřad měl mimo jiné vypracovat návrh koncepce reformy veřejné správy.

---

⁴ Pozn.: Název sedmé hlavy „Národní výbory“ se změnil na název „Územní samospráva“.

⁵ Vidláková, O. Reformy veřejné správy, Univerzita Pardubice, Pardubice 2000, str. 24, ISBN 80-7194-290-1

ÚLVS vytvořil a předložil vládě Návrh reformy územní správy v České republice. A přestože byl v roce 1993 tento návrh předložen vládě, k jeho projednávání vůbec nedošlo. Největší debaty probíhaly kolem územněsprávního členění státu, spornou otázkou se také stal počet vyšších územně samosprávních celků a institucionální řešení vztahu samosprávy a státní správy.

Výsledkem neustálých politických diskusí a sporů bylo i to, že bez projednání a schválení koncepce reformy veřejné správy byly připraveny návrhy ústavního zákona o vytvoření VÚSC a zákona o působnosti VÚSC. Po vládních změnách původního návrhu, který počítal se 13 VÚSC, bylo ve vládním návrhu ústavního zákona navrženo zřízení 17 VÚSC. Tento návrh zákona kromě úpravy základní samostatné působnosti VÚSC obsahoval i přesun některých kompetencí ze státní správy na VÚSC. Přesun se týkal zejména úseku kultury, školství, sociálního zabezpečení a zdravotnictví. Do konce volebního období se nenašel politický konsensus pro přijetí těchto dvou zákonů.⁶

2.3 Reforma veřejné správy uskutečňovaná v letech 1996 - 1998

Dalším politickým krokem na cestě k reformě veřejné správy byly dva zásadní dokumenty, Koaliční dohoda⁷ a programové prohlášení vlády. Koaliční dohoda obsahovala tento konkrétní postup:

- zřídit regionální samosprávu,
- revidovat kompetence všech úrovní,
- připravit změnu zákona o rozpočtových pravidlech (se zřetelem na malé obce s nízkými vlastními příjmy),
- připravit zákony o státní službě, o majetku státu a základní soukromoprávní kodexy (občanský soudní řád, trestní a občanský zákoník).

30. listopadu 1997 podala vláda demisi. Nová vláda byla jmenována 2. ledna 1998. Tato vláda zahájila svou činnost změnami ve struktuře a působnosti některých ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy. Součástí této restrukturalizace bylo i zrušení ÚLVS, který byl hlavním orgánem pro koncepci reformy veřejné správy, přičemž jeho úkoly nepřevzal jiný konkrétní úřad. Tohle řešení se však v praxi neosvědčilo a proto byla působnost ÚLVS předána ministerstvu spravedlnosti a ministerstvu vnitra. Nejvýznamnějším počinem tohoto období bylo předložení návrhu ústavního zákona o vytvoření VÚSC, v němž se navrhuje

⁶ Vidláková, O. Refromy veřejné správy, Univerzita Pardubice, Pardubice 2000, str. 30, ISBN 80-7194-290-1

⁷ Pozn.: Koaliční dohoda byla podepsaná předsedy tří koaličních stran ODS, KDU-ČSL s ODA v červnu 1996.

zřídit 14 celků. Zákon publikovaný pod č. 347/1997 Sb., byl přijat v Parlamentu 3. prosince 1997. S účinností od 1. ledna 2000 tento zákon zaváděl novou úroveň územní samosprávy, a to 14 krajů (Příloha A) → hlavní město Praha, Středočeský, Budějovický (nyní Jihočeský), Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královehradecký, Pardubický, Jihlavský (nyní Vysočina), Brněnský (nyní Jihomoravský), Olomoucký, Ostravský (nyní Moravskoslezský) a Zlínský. Tento ústavní zákon ukončil téměř sedm let trvající diskuse a spory o regionálním uspořádání státu.⁸

2.4 Reforma veřejné správy po roce 1998

V polovině roku 1998 se ujímá moci nová vláda vzešlá z parlamentních voleb v červnu 1998, pod předsednictvím Miloše Zemana. Vláda prohlásila, že bude urychleně pokračovat v započaté reformě veřejné správy, kterou rovněž označila za jednu za svých hlavních priorit. Dalšími prioritami bylo předložit návrhy zákonů, které by vedly k naplnění ústavního zákona č. 347/1997 Sb. o vytvoření VÚSC a připravit daňovou a rozpočtovou politiku posilující ekonomické kompetence místních a regionálních samospráv.

Vláda navázala na usnesení Tošovského vlády z března 1998⁹. Od Tošovského vlády bylo plněním úkolů spojených z reformou veřejné správy pouze ministerstvo vnitra. Výsledkem práce ministerstva vnitra byl návrh koncepce reformy veřejné správy, kterou ministr vnitra předložil vládě v březnu 1999 a vláda jej schválila. V koncepci se navrhuje pokračovat dál v procesech decentralizace a dekoncentrace státní správy, snížit míru přerozdělovacích procesů přes státní rozpočet, zvýšit efektivnost výkonu veřejného sektoru a propracovat systém přípravy pracovníků veřejné správy.

Reforma veřejné správy začala probíhat souběžně ve čtyřech oblastech, kterými jsou **územní veřejná správa, ústřední státní správa, obsah a kvalita veřejné správy** (s tím souvisí vzdělávání pracovníků veřejné správy) a **postavení zaměstnanců veřejné správy** (s ním souvisí zákon o státní službě).¹⁰

Reforma veřejné správy probíhá hned na několika úrovních:

- **reforma územní veřejné správy**
- reforma ústřední státní správy

---

⁸ Vidláková, O. Reformy veřejné správy, Univerzita Pardubice, Pardubice 2000, str. 40, ISBN 80-7194-290-1

⁹ Pozn.: Tošovského vláda usnesením z 23. března 1998 rozhodla, že výkon státní správy na úrovni kraje bude svěřen orgánům VÚSC (tzn. smíšený model státní správy a samosprávy).

¹⁰ Vidláková, O. Reformy veřejné správy, Univerzita Pardubice, Pardubice 2000, str. 44, ISBN 80-7194-290-1

- reforma modernizace způsobu výkonu veřejné správy¹¹

Dále budu pokračovat jen postupem reformy územní veřejné správy, protože je moje práce zaměřená na obecní zřízení jako základ územní veřejné správy.

2.4.1 Fáze reformy územní veřejné správy

Reforma územní veřejné správy byla vládou rozdělena do tří fází.

2.4.1.1 Realizace I. fáze reformy územní veřejné správy

Tato fáze reformy veřejné správy se zabývá řešením problémů se zřízením krajů. Bylo třeba vytvořit alespoň základní podmínky pro činnost orgánů krajů. V roce 2000 proto bylo schváleno 17 zákonů, které navázaly na ústavní zákon č. 342/1997 Sb.

Přijaté zákony lze rozdělit do dvou skupin:

1) zákony organizační a kompetenční

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů
- zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- zákon č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze

2) zákony finanční a majetkové

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů
- zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům
- zákon č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv, závazků z majetku České republiky do majetku krajů
- zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

---

¹¹ Oficiální webové stránky Ministerstva vnitra ČR URL: <<http://www.mvcr.cz/>>

- zákon č. 220/2000 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o majetku České republiky a jejím vystupováním v právních vztazích¹²

Nejvýznamnějším okamžikem této fáze reformy byly volby do 13 krajských zastupitelstev a do zastupitelstva hlavního města Prahy, které se uskutečnily dne 12. listopadu 2000. Poté byla svolána jejich ustavující zasedání, na nichž zastupitelé složili slib. Následovalo zvolení hejtmanů, kteří se posléze ujali řízení další činnosti krajských samospráv. Dalším krokem bylo zvolení zástupců hejtmana, zvolení rady a výborů. Na základě schválených zákonů přešla na krajské úřady první část působnosti z ústředních orgánů státní správy a okresních úřadů. Vlastní činnost však začaly krajská zastupitelstva a další krajské orgány vykonávat od 1. ledna 2001.

Dnem vzniku krajských zastupitelstev, která se ujala funkcí, tedy končí I. fáze reformy územní veřejné samosprávy.

2.4.1.2 Realizace II. fáze reformy územní veřejné správy

Pro realizaci II. fáze reformy územní veřejné samosprávy bylo rozhodující zejména vyřešení problému územně správního uspořádání, přenosu působností z okresních úřadů na jiné subjekty, přechodu majetku státu dosud spravovaného okresními úřady a v neposlední řadě i dořešení otázky personálních přechodů a využití budov stávajících okresních úřadů na jedné straně a materiální předpoklady navrhovaných obcí s rozšířenou působností pro převzetí jejich funkce od 1. ledna 2003 na druhé straně.

Dne 21. května roku 2001 vláda na svém zasedání projednala Zprávu o přípravě a realizaci II. fáze reformy územní veřejné samosprávy. Jednání o tomto materiálu však bylo přerušeno, přičemž ministerstvo vnitra vypracovalo nový návrh. Šlo o trojici navzájem provázaných samostatných materiálů. Konkrétně se jedná o:

A. Věcné řešení problematiky sídel obcí s rozšířenou působností

Současné okresy nepředstavovaly v řadě případů přirozené spádové obvody, proto reforma územní veřejné samosprávy si kladla za úkol tyto nedostatky odstranit. Na místo stávajících okresů by mělo vzniknout kolem 200 obcí tzv. obcí s rozšířenou působností.

Při stanovení správních obvodů se nejprve vycházelo za dvou kvantitativně vyjádřitelných kritérií – minimální počet obyvatel správního obvodu patnáct tisíc obyvatel a

---

¹² Vidláková, O. Reformy veřejné správy, Univerzita Pardubice, Pardubice 2000, str. 47, ISBN 80-7194-290-1

vzdálenost od možného centra správního obvodu. Poté kromě již zmiňovaných kritérií byla také východiskem geografická poloha střediska v území, hustota osídlení, dojížděky za prací, službami a do škol a tradiční spádovost.

Konkrétní výběr obcí s rozšířenou působností byl v konečné fázi uskutečněn na základě expertizy odborných pracovišť, a to Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Výzkumného ústavu regionálního rozvoje Masarykovy univerzity.

Tento materiál byl vládou schválen 25. července 2001 a bylo tak vytvořeno 205 obcí s rozšířenou působností.

B. Věcné řešení problematiky přenosu působnosti okresních úřadů

Vzhledem k plánovanému zániku okresních úřadů (okresní úřady končí 31.12.2002) bylo třeba přenést působnosti okresních úřadů na obecní úřady, pověřené obecní úřady, obecní úřady s rozšířenou působností a kraje. Pro přenos působností bylo nutné zvážit několik kritérií, a to dostupnost pro občany, výkon odvolacího řízení, efektivnost výkonu veřejné správy. Působnosti, které mají úzkou vazbu k občanovi, by se vykonávaly na nižší úrovni, tj. na obecní úrovni. Působnosti, které se netýkají záležitosti občanů by byly přeneseny na kraj. Tento materiál byl taktéž schválen 25. července 2001.

C. Návrh transformace organizačních složek a příspěvkových organizací zřizovaných okresními úřady

V oblast zdravotnictví by se zřizovatelské funkce okresních úřadů převedly na kraj. V oblasti kultury by tomu tak mělo být také. Okresní knihovny přitom budou převedeny na místně příslušné obce. V oblasti sociální péče a služeb byl navrhován převod zařízení převážně s místní působností na obce a všech ostatních na kraje. U zhruba tří čtvrtin příspěvkových a organizačních složek státu zřizovanými okresy je veškerý movitý i nemovitý majetek včetně pozemků ve vlastnictví státu. Zbývající čtvrtina zařízení je v majetku různých subjektů, především však obcí, církví a fyzických osob. Návrh byl taktéž schválen 25. července 2001.

Tři výše uvedené materiály se staly věcným základem pro legislativní přípravu II. fáze reformy veřejné správy. Ta si vyžádala jak novelizaci některých zákonů, tak zcela nové návrhy zákonů, které byly následně schváleny. Jednalo se o tyto zákony:

- zákon č. 231/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů,

- zákon č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce a o souvisejících změnách,
- zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků,
- zákon č. 313/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností,
- zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů.

Do rozjeté II. fáze reformy územní veřejné samosprávy vstoupila nová vláda vzešlá z voleb v červnu 2002. Dokončení reformy si stanovila jako jednu ze svých priorit. Následně 31. prosince 2002 došlo k faktickému zrušení okresních úřadů. Začalo tedy fungovat 205 obcí s rozšířenou působností a také nové úřady, kterými jsou Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a Pozemkové úřady.

Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových zajišťuje správu majetku státu, kterou doposud vykonávaly okresní úřady, bude vypořádávat pohledávky a závazky okresních úřadů, zastupovat stát před soudy v řízeních týkajících se majetku státu a v neposlední řadě zabezpečovat realizaci úkolů souvisejících s ukončením činnosti okresních úřadů po 1. lednu 2003.

Pozemkové úřady převzaly úkoly doposud vykonávané referáty pozemkových úřadů okresních úřadů např. dokončení restitučních nároků občanů k půdě.

2.4.1.3 III. fáze reformy územní veřejné správy

Zatímco předchozí dvě fáze představují hlavně významnou změnu v organizaci veřejné správy, tak III. fáze by měla být spíše zaměřena na zvýšení kvality výkonu veřejné správy. Ta by měla vzrůst na úrovni i těch nejmenších obcí, a to prostřednictvím lepšího využívání informačních technologií a taky prostřednictvím podpory sdružování obcí k výkonu správní činnosti.

2.5 Reforma veřejné správy a Evropská unie

Dne 23. ledna 1996 podala Česká republika přihlášku ke členství v Evropské unii. Příprava na přistoupení České republiky k Evropské unii vyžadovala zabezpečování úkolů i

v oblasti veřejné správy, přestože problematika veřejné správy nespadá do žádné z vyjednávacích kapitol.

Evropská unie nemá žádné kompetence, které by členskými státy určovaly jejich politickoorganizační uspořádání. Nepředepisuje, jak mají vypadat správní struktury členských států. Avšak z hlediska účinnosti a odbornosti a celkového výkonu správního aparátu musí být systém veřejné správy České republiky srovnatelný se systémy členských států Evropské unie a z tohoto hlediska tedy vyžaduje reformování. Evropská unie měla a má na reformu české veřejné správy pouze omezený vliv. Probíhalo ale pravidelné hodnocení průběhu reformy veřejné správy České republiky Evropskou komisí. Poslední hodnotící zpráva byla „Monitorovací zpráva Evropské komise o České republice za rok 2003“.

Nezanedbatelným prvkem přípravy české veřejné správy na začlenění do evropských organizačních struktur bylo využívání předvstupní pomoci v podobě projektů Phare, ISPA a SAPARD.

Z prostředků fondu Phare byly spolufinancovány projekty narovnávací rozdíly v oblastech technické vybavenosti příhraničních municipalit, propagace českých exportérů v zahraničí či studijní pobyty učitelů v zahraničí. Prostřednictvím programu Phare Česká republika v průběhu devadesátých let získávala prostředky v objemu 60-70 miliónů Eur ročně. Od roku 2000 se roční průměr přidělené pomoci zvýšil na 100 miliónů Eur. Pro rok 2002 bylo pro Českou republiku alokováno 103,8 miliónů Eur pro rok 2003 Česká republika získala 114,18 miliónů Eur. Za dobu trvání programu Phare tak Česká republika získala přístup k celkem 1,034 miliard Eur.

Program SAPARD byl speciálním programem pro zemědělství a rozvoj venkova. Po vstupu jej nahradil operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Program SAPARD sloužil kandidátským zemím jako pomocník při řešení konkrétních úkolů při zavádění *acquis communautaire* vztahujícímu se ke společné zemědělské politice (CAP), strukturálním změnám v jednotlivých zemědělských sektorech a na venkově. V programu SAPARD na Českou republiku každoročně připadala cca 22,063 miliónů Eur, Česká republika tak disponovala prostředky SAPARD v celkové výši 66,1 miliónů Eur. Pro sektor zemědělství znamenala tato podpora Evropské unie v rámci programu SAPARD ročně přibližně 540 miliónů korun, pro sektor rozvoj venkova 270 miliónů korun. Nejdůležitějšími úkoly českého zemědělství bylo před vstupem do Evropské unie posílení konkurenceschopnosti prvovýroby a zpracovatelského odvětví, dosažení určité úrovně kvality zemědělských a potravinářských výrobků s vyšší přidanou hodnotou, dokončení restrukturalizace zemědělských a zpracovatelských podniků, posílení pozice zemědělské

prvovýroby na trhu. Přínosem SAPARD byla také možnost osvojit si náročná pravidla čerpání ze strukturálních fondů Evropské unie a principů programování, vybudování potřebných institucí, příprava legislativního rámce a podmínek pro monitorování programu SAPARD v České republice.

ISPA byl zaměřen na financování velkých projektů v oblasti životního prostředí a dopravy. V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie byly všechny běžící projekty ISPA k 1. květnu 2004 přesunuty do Fondu soudržnosti.¹³

1. 5. 2004 se Česká republika stala právoplatným členem Evropské unie. Mimo jiné se jí tím otevřela možnost plně se účastnit na společných politikách včetně politiky regionální a strukturální. Česká republika měla tedy v prvních třech letech svého členství v Evropské unii možnost vyčerpat v rámci regionální a strukturální politiky Evropské unie zhruba 2,6 miliardy Euro, čili více než 81 miliard korun. Tyto prostředky poplynou do České republiky prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Avšak, aby z fondů mohla Česká republika čerpat a efektivně využívat finanční prostředky, bylo nutné zajistit administrativní kapacity pro zabezpečení funkčnosti implementačního systému pro využívání těchto fondů.

Územními jednotkami pro strukturální a regionální politiku Evropské unie (NUTS) jsou:

- NUTS 1 – jednotka typu velkých oblastí
- NUTS 2 – úroveň středního územně správního článku, počet obyvatel 1-2 milióny
- NUTS 3 – úroveň nejnižšího územně správního regionu, počet obyvatel 200-400 tisíc
- NUTS 4 – mikroregiony
- NUTS 5 – obce

Vzhledem k tomu, že dotace ze strukturálních fondů Evropské unie jsou určeny pouze a zejména pro jednotky NUTS 1 a 2, byly v České republice vytvořeny tzv. regiony soudržnosti. Vláda ČR rozčlenila území Čech, Moravy a Slezska svým usnesením z 26.10. 1998 takto:

- NUTS 1 – Česká republika
- NUTS 2 – regiony soudržnosti – celkem osm (Příloha B)
- NUTS 3 – kraje – celkem čtrnáct
- NUTS 4 – okresy – od 1.1. 2003 cca 200
- NUTS 5 – obce 6 000

---

¹³Oficiální server o Evropské unii URL: <<http://www.euroskop.cz/>>

Tabulka 1 - Regiony soudržnosti

Praha	1 200 000 obyvatel
Střední Čechy	1 105 900 obyvatel
Jihozápad	1 179 800 obyvatel
Severozápad	1 130 800 obyvatel
Severovýchod	1 491 400 obyvatel
Jihovýchod	1 661 300 obyvatel
Střední Morava	1 243 400 obyvatel
Ostravsko	1 285 900 obyvatel

3 Postavení obce v systému veřejné správy České republiky

3.1 Pojem „obec“

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

- Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek.
- Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.
- Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.¹⁴

Právní úprava současně zdůrazňuje postavení občanů jako subjektů, jímž přísluší přímo či zprostředkovaně rozhodovat o věcech místní samosprávy. Pojetím obce jako samosprávného společenství občanů je fakticky založen tzv. **osobní základ samosprávy obcí**, podle něhož se za občany obce považují všechny osoby, které mají v obci trvalý pobyt nebo kterým bylo uděleno čestné občanství obce.

Právní úprava postavení obce charakterizuje obce i podle územních hledisek. Tím se řeší otázka tzv. **územního základu samosprávy obcí**. Zákon o obcích (zákon č. 367/1990 Sb.) považuje za obce jednak územní celky, které byly obcemi ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. ke dni voleb do obecních zastupitelstev v roce 1990, a dále obce, které vzniknou po nabytí tohoto zákona.

¹⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Dále každý vznik obce do budoucna je možný jen změnou v obecním území. Taková změna je prakticky možná buďto cestou sloučení, nebo cestou rozdělení stávajících obcí.

3.2 Působnost obce

Obec je při výkonu místní správy povolána k plnění úkolů, které jsou vymezeny rámcem tzv. působnosti obce. **Působností** obce se obecně řečeno rozumí právně vymezený okruh společenských vztahů, předmět, obsah a rozsah činností v nichž obec realizuje svoji pravomoc. **Pravomocí** obce se rozumí souhrn oprávnění, jimiž je obec vybavena a právních povinností, jež jsou obci uloženy, pro potřeby plnění úkolů obce.

Podle platné právní úpravy přichází u obcí v úvahu působnost dvojího druhu, a to jednak působnost samostatná a jednak působnost přenesená.

V samostatné působnosti obec spravuje svoje záležitosti samostatně tzn. vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost. Je vázána jen zákony a obecně závaznými právními předpisy, vydanými ústředními orgány k jejich provedení. Do samostatné působnosti obcí patří především:¹⁵

- schvalování programu rozvoje územního obvodu obce a kontrola jeho plnění,
- hospodaření s majetkem obce, sestavování rozpočtu a hospodaření na jeho základu,
- zakládání a zřizování municipálních právnických osob a zařízení,
- rozhodování o účasti obce v obchodních společnostech a nadacích,
- uzavírání dohod o změně hranic obce,
- volba, zřizování a ustanovování orgánů obce,
- řešení místních záležitostí veřejného pořádku,
- správa a údržba zařízení nacházejících se ve vlastnictví obce a sloužící k upokojování zájmů a potřeb občanů,
- řešení otázek čistoty obce,
- svoz a likvidace komunálních odpadů a odpadků,
- zásobování obyvatel vodou a likvidace odpadních vod.

K plnění úkolů na úseku samostatné působnosti obce vydávají obecně závazné vyhlášky.

---

¹⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

U přenesené působnosti jde o výkon státní moci, ovšem o takový výkon, který stát nerealizuje přímo svými orgány, ale nepřímo prostřednictvím obcí a jejich orgánů. Při výkonu přenesené působnosti se obec řídí zákony a ostatními právními předpisy a v jejich mezích také usneseními vlády a směrnicemi ústředních orgánů státní správy. Do přenesené působnosti patří tyto činnosti:¹⁶

- vydávání nařízení obce,
- rozhodování o místních a účelových komunikacích,
- projednávání přestupků,
- jsou vodoprávním úřadem a spravují drobné toky,
- jsou povodňovým orgánem,
- jsou orgánem ochrany přírody a ochrany ovzduší

3.3 Orgány obce a jejich pravomoci

Orgány obce jsou:

- zastupitelstvo obce,
- rada obce,
- starosta,
- obecní úřad.

3.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce samostatně spravuje obec. Je to volený orgán obce. Počty zastupitelů jsou následující:

v obcích do	500 obyvatel	=	5 – 9
	500 – 3000	=	7 – 15
	3000 – 10 000	=	11 – 25
	10 000 – 50 000	=	15 – 35
	50 000 – 150 000	=	25 – 45
	nad 150 000	=	35 – 55

---

¹⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Pravomoci zastupitelstva obce:¹⁷

- schvalování programu rozvoje územního obvodu obce,
- schvalování municipálního rozpočtu a vyúčtování hospodaření obce za předcházející kalendářní rok,
- rozhodování o zřízení právnických osob obce,
- schvalování obecně závazných vyhlášek ve věcech samostatné působnosti obce,
- volba starosty, jeho zástupců a dalších členů rady obce,
- stanovení osobních (mzda starosty) a věcných nákladů na činnost obecního úřadu,
- rozhodnutí o zřízení obecní policie,
- rozhodnutí o vstupu obce od dobrovolného svazku obcí,
- rozhodování ve veškerých závažných majetkoprávních úkonech obce,
  - nabytí a převodu nemovitých věcí,
  - peněžních vkladech do obchodních společností.

Ve výkonu přenesené působnosti zastupitelstvu obce přísluší pouze schvalování územně plánovací dokumentace obce.

3.3.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a za její výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Je volena obecním zastupitelstvem z řad jeho členů. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady. Radě obce je vyhrazeno:¹⁸

- zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- plnit funkci valné hromady, je-li obec jediným akcionářem nebo jediným společníkem,
- vydávat nařízení obce,
- projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce,
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu,
- jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu, rozhodovat o platech vedoucích odborů obecního úřadu,

---

¹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

¹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

- zřizovat a zrušovat podle potřeby, komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy,
- kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,
- ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce,
- přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,
- uzavírat nájemní smlouvy a smlouvy o výpůjčkách,
- stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- schvalovat organizační řád obecního úřadu.

3.3.3 Starosta

Starostu volí ze svých členů zastupitelstvo obce. Starosta zastupuje obec navenek a je odpovědný za výkon své funkce právě zastupitelstvu. Starosta:¹⁹

- svolává zasedání obecního zastupitelstva a zpravidla jej řídí,
- připravuje, svolává a řídí schůze rady obce,
- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- plní úkoly zaměstnavatele, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,
- může po projednání s okresním úřadem svěžit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu.

---

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

3.3.4 Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obecního úřadu. V čele stojí starosta. V oblasti samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce a rada obce. V oblasti přenesené působnosti obce vykonává státní správu s výjimkou věcí, které patří do působnosti zastupitelstva obce a rady obce.

4 Místo obce Vikýřovice ve veřejné správě České republiky

4.1 Od historie obce po současnost

O obci Vikýřovice první zmínka pochází z roku 1391, v té době doložena listinou markraběte Jošta. Věnné vklady Žerotínů v Zemských deskách z let 1558-1575 vedou obec pod názvem Viděřovice, Vikejřovice a Vigařovice. Činžovní katastr losinského panství uvádí v roce 1591, že se ve Vikýřovicích nachází jedna tvrz, jeden dvůr, rychta a 27 usedlostí s 54 pruty polí.

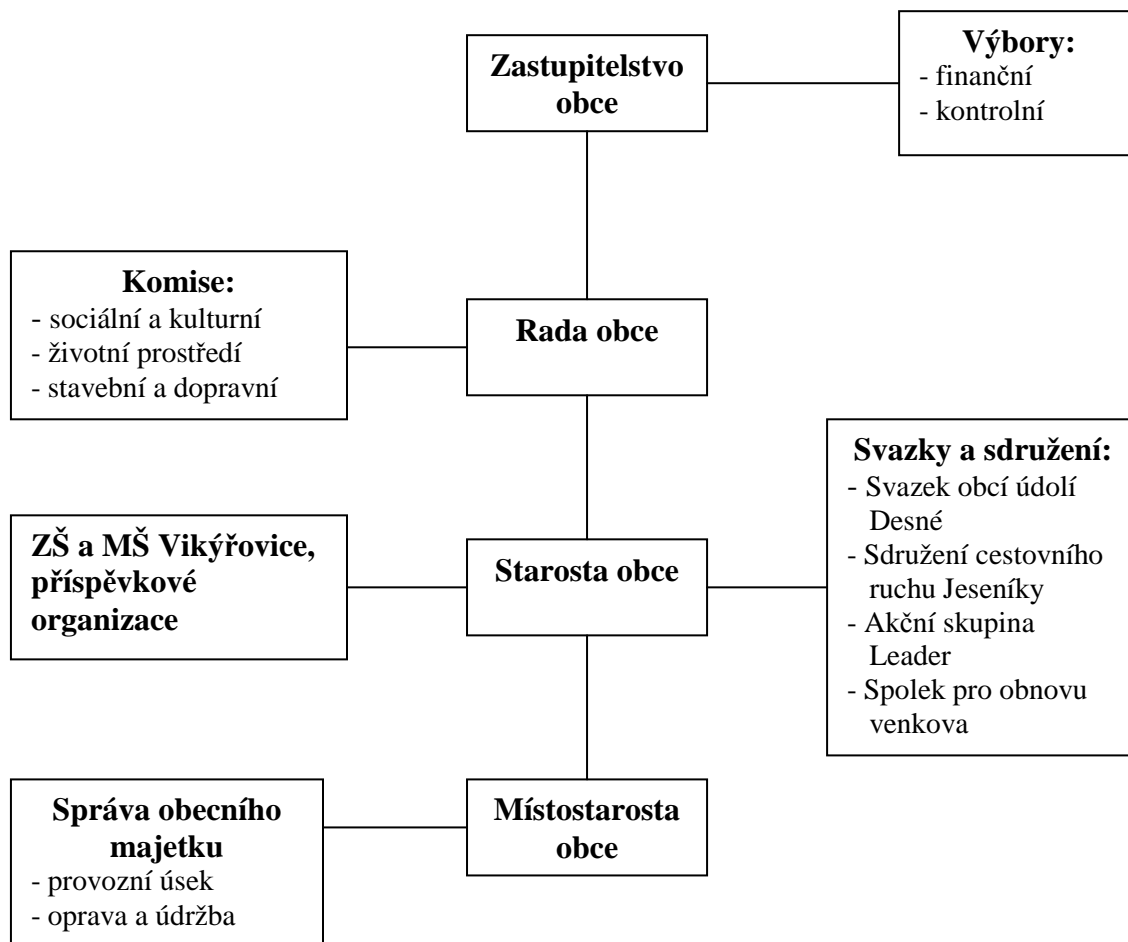
V roce 1802 přešlo losinské panství do knížecího rodu Lichtenštejnů. V roce 1921 byl k Vikýřovicím přičleněn Krenišov o němž je zmínka z roku 1594. Při první pozemkové reformě došlo ke zrušení vikýřovického dvora a rozprodeji pozemků. Příkladně obdrželo po zaplacení zejména 18 rodin emigrantů z Volyně a Zelova. Ti vytvořili v téměř ryze německé obci českou komunitu. Zasloužili se také o vybudování sboru Bratrské jednoty baptistů a v roce 1929 byla otevřena jimi zbudována modlitebna. Vztahy mezi Němci a českou menšinou byly v obci vždy na dobré úrovni. Narušila je až druhá světová válka, kdy byli Češi z části donuceni k vystěhování. Obec v té době také ztratila svou samostatnost, neboť byla připojena k Rapotínu. V roce 1946 proběhl odsun původních německých obyvatel. Vikýřovice byly především zemědělskou obcí. V roce 1900 vznikla v obci rafinérie minerálních olejů. V období první republiky (1918-1938) byly v provozu dva mlýny, tkalcovna lnu, výroba cementářského zboží, výroba likérů a jemného pečiva. V roce 1956 vzniklo jednotné zemědělské družstvo. V roce 1975 došlo ke sloučení obce se Šumperkem.

Od konce roku 1990 získaly Vikýřovice opět samostatnost. Od tohoto roku také došlo k mnohem rychlejšímu rozvoji: oprava cest, budování kanalizace, vodovodu, elektrifikace, plynofikace. K telefonním kabelům byl uložen rozvod kabelové televize, jejíž součástí je infokanál, který slouží k informování občanů o dění v obci. Místní rozhlas byl demontován. V roce 1997 bylo Šumpersko postihnuto povodní, která napáchala v obci značné škody. Povodní zcela zničená železniční dráha do Koutů a Sobotína byla díky sdružení obcí Rapotín, Sobotín, Velké Losiny, Loučná a Vikýřovice opravena a došlo k její privatizaci.

Obec provozuje mateřskou školu s padesáti dětmi a základní školu s 1.- 5. ročníkem, kam chodí šedesát pět dětí. V obci působí od roku 1905 TJ Sokol, který sdružuje fotbalisty a

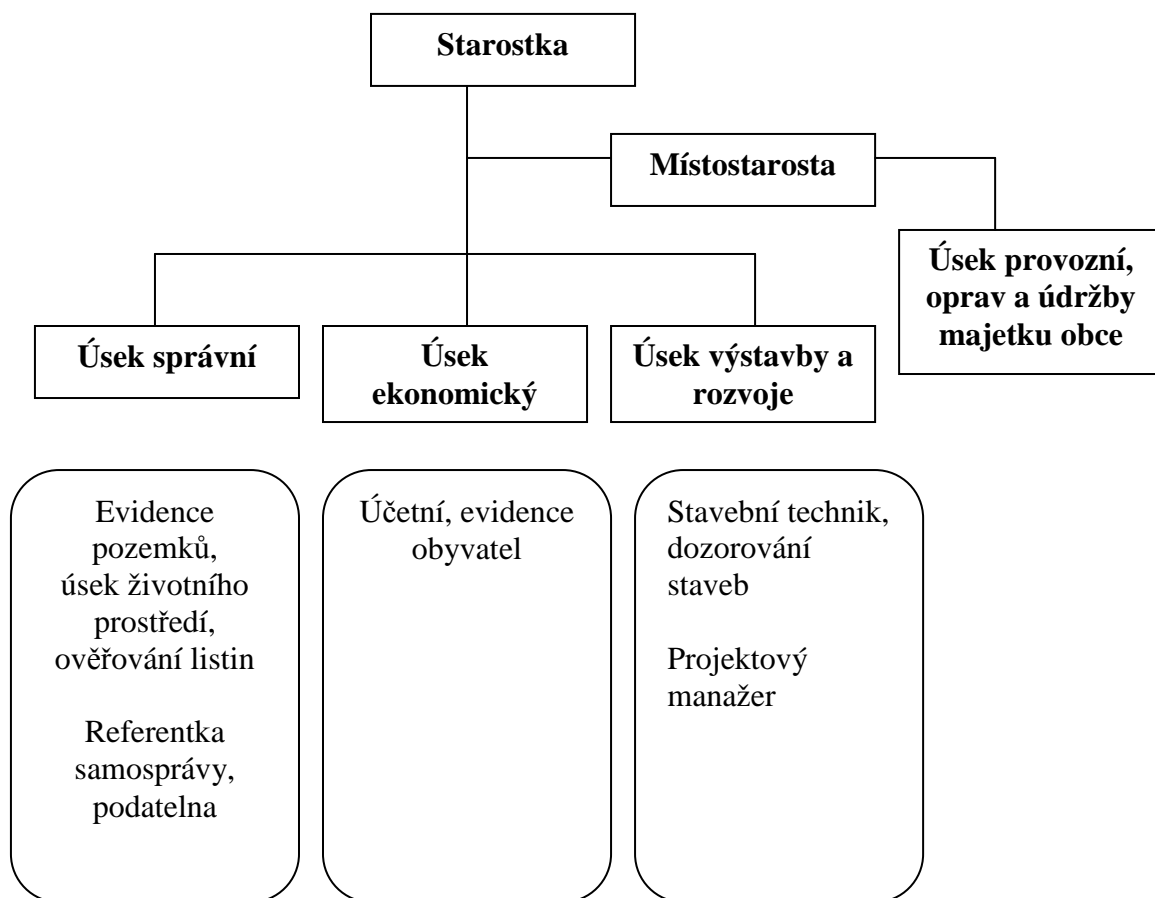
ženy cvičící pod Asociací sportů pro všechny. Dalším sdružením je Sbor dobrovolných hasičů a Českého červeného kříže. Tyto spolky mimo svého určení se také spolu se školou a školkou starají o kulturní dění v obci, tj. plesy, taneční zábavy, kácení máje, pálení čarodějnic, zpívání koled u vánočního stromečku, setkání důchodců, dny dětí a i o akce nárazového charakteru.²⁰

Obrázek 2 - Organizační schéma obce Vikýřovice

²⁰ Oficiální webové stránky obce Vikýřovice URL: <<http://www.vikyrovce.cz/>>

Obrázek 3 - Organizační schéma Obecního úřadu obce Vikýřovice

4.2 Správní zařazení obce Vikýřovice

Obec Vikýřovice leží v Olomouckém kraji asi šedesát kilometrů od krajského města Olomouc, v němž sídlí Krajský úřad Olomouckého kraje. Olomoucký kraj se člení na pět okresů – Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk, které dohromady zahrnují 398 obcí. Obec Vikýřovice patří územně do okresu Šumperk, který zahrnuje 77 obcí (včetně Vikýřovic) V okrese Šumperk působil do 31.12.2002 Okresní úřad Šumperk, pod který spadalo všech 77 obcí. Jeho kompetence v rámci okresu Šumperk byly částečně přeneseny na tři obce s rozšířenou působností – Mohelnice, Šumperk a Zábřeh na Moravě, a částečně na krajský úřad, popřípadě jiné úřady. Ze správního hlediska byl tedy okres rozdělen do tří oblastí (správních obvodů), kde působí tyto obce III. typu (tzn. obce s rozšířenou působností) a vykonávají státní správu pro obce zařazené do jejich správních obvodů. Pod Šumperk spadá celkem 45 obcí včetně Šumperka a obce Vikýřovice.

Obec Vikýřovice je tedy obec se základní přenesenou působností, spadá pod městský úřad s rozšířenou působností Šumperk a přísluší ke Krajskému úřadu Olomouckého kraje.²¹

Tabulka 2 - Zařazení obce Vikýřovice z pohledu regionální politiky, v rámci územních jednotek NUTS

Území NUTS I	Česká republika
Území NUTS II	Střední Morava
Území NUTS III	Olomoucký kraj
Území NUTS IV	Šumperk

5 Dotace z Evropské unie

Po vstupu České republiky do Evropské unie získala obec Vikýřovice možnost čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie a také této příležitosti plně využívá prostřednictvím Olomouckého kraje.

Pro získání prostředků z rozpočtu Evropské unie musí být připraveny programové dokumenty, ve kterých jsou jasně určeny priority, jež bude Česká republika společně s Evropskou unií podporovat. Pomoc ze strukturálních fondů je pak realizována pomocí tzv. operačních programů.

Základním programovým dokumentem, který popisuje celkovou strategii rozvoje České republiky, je **Národní rozvojový plán 2007-2013**. Konkrétní pravidla s strategií čerpání finančních prostředků z fondů definuje **Rámec podpory Společenství (RPS)**. RPS je naplňován prostřednictvím **pěti operačních programů**:

- OP Průmysl a podnikání,
- OP Rozvoj lidských zdrojů,
- OP Infrastruktura,
- OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství,
- **Společný regionální OP.**

Rídícím orgánem je **Ministerstvo pro místní rozvoj**, které nese celkovou odpovědnost za provádění regionální a strukturální politiky Evropské unie v České republice. Za každý z operačních programů pak odpovídá jedno z ministerstev České republiky a je mu přidělen určitý podíl z prostředků určených pro regiony v České republice.²²

²¹ Portál územní samosprávy URL: <<http://mesta.obce.cz/>>

²² Hrdý, M. Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU, Praha: ASPI, a.s., 2006, str. 114, ISBN 80-7357-137-4

5.1 Základní kroky k získání podpory ze strukturálních fondů

Identifikace projektových žádostí

V prvním případě je vhodné provést analýzu vlastní činnosti a rozpoznat rizika, určit potencionální rozvojové oblasti a navrhnout způsoby řešení. Možnosti, jak řešit vytyčené cíle, je nutné převést do podoby projektového záměru, který by měl obsahovat vstupy, nástroje a aktivity projektu, technické, finanční a personální požadavky apod. Při jeho tvorbě je nutné si ověřit, zda naše úmysly odpovídají podmínkám určeným v programových dokumentech:

- míra spolufinancování
- co je v daném projektu podporováno

Dále je vhodné zohlednit přínos našeho projektu pro obec, region, ve kterém je realizován. Upřednostňují se ukazatele, které je možno vyčíslit.

Zpracování projektové žádosti

Projektová žádost je stěžejním dokumentem pro získání podpory ze zdrojů Evropské unie. Součástí mohou být i povinné přílohy, jako jsou například:

- právní statut a finanční zdraví žadatele,
- dopad projektu na životní prostředí,
- tržní analýza.

Každý řídicí orgán ovšem může stanovit odlišné povinné přílohy. Velikost podpory se liší podle dané programové dokumentace, ale jsou stanoveny závazné hranice pro podporu z fondu Evropské unie v souladu s nařízením Evropského společenství:

- max. 75% z celkových uznatelných nákladů (ČR kromě Prahy),
- max. 50% z celkových uznatelných nákladů (Praha).

Omezenější podmínky platí při směřování podpory do infrastruktury a při podpoře podnikatelských subjektů.

Infrastruktura:

- 50% z celkových uznatelných nákladů (ČR kromě Prahy),
- 25% z celkových uznatelných nákladů (Praha).

Investice do firem:

- 35% (45%) z celkových uznatelných nákladů (ČR kromě Prahy),
- 15% (25%) z celkových uznatelných nákladů (Praha).

Předložení projektové žádosti

Projektová žádost včetně povinných příloh musí být předložena danému řídicímu orgánu ve stanovené lhůtě na základě Výzvy k předkládání projektových žádostí. Informace o výzvách k předkládání projektů jsou zveřejněny v tisku a na webových stránkách příslušných ministerstev či zprostředkujících subjektů. Je dobré průběžně sledovat informace na stránkách, zda dané opatření vztahující se k našemu projektu bylo zařazeno do daného kola výzvy.

Uzavření smlouvy o poskytnutí pomoci

S úspěšnými žadateli bude sepsána smlouva o poskytnutí pomoci. Od dat sepsání smlouvy jsou náklady spojené s realizací projektu považovány za uznatelné při splnění dalších zákonných podmínek.

Výběrové řízení na dodavatele

Pokud daný projekt a aktivity s ním související nebude provádět sám příjemce podpory, ale smluvně zaváže nějaký další subjekt (dodavatele), je nutné, aby proběhlo výběrové řízení na dodavatele, a to v souladu se zákonem o veřejných zakázkách.

Zpracování zpráv a vyúčtování plateb

Průběh realizace projektu bude zdokumentován ve dvou typech zpráv – technická a finanční zpráva. Technická zpráva obsahuje dosavadní průběh realizace projektu, jaké aktivity a cíle byly dosaženy. Finanční zpráva musí prokázat výši a znatelnost nákladů, na které jsou požadovány prostředky z fondů Evropské unie.

Žadatel je povinen oznámit ukončení realizace projektu a následně bude proveden audit uznatelnosti nákladů, a budou-li všechny náklady uznatelné a oprávněné, příjemci bude vyplacena konečná platba.²³

5.2 Společný regionální operační program

Převážná většina dotací, které obec Vikýřovice získala, pochází právě ze Společného regionálního operačního programu. **Společný regionální operační program (SROP)** je souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi

²³ Hrdý, M. Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU, Praha: ASPI, a.s., 2006, str. 143, 144, 145, ISBN 80-7357-137-4

regionů soudržnosti (celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy), které mohou být v období 2007-2013 podporovány ze strukturálních fondů Evropské unie.

Důraz v rámci SROP je kladen na podporu vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionů. Program je založen na eliminaci faktorů, které překážejí rozvoji a růstu, a na využití výhod poskytujících příležitosti pro růst. SROP podporuje především aktivity, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadá do působnosti obcí nebo krajů.

Spolufinancování SROP z veřejných prostředků České republiky je zajišťováno jednak z rozpočtů obcí a krajů, jednak ze zdrojů státního rozpočtu (prostředky Ministerstva pro místní rozvoj) a státních fondů (Státní fond životního prostředí a Státní fond dopravní infrastruktury). Dále je SROP spolufinancován z těchto dvou strukturálních fondů – Evropského fondu regionálního rozvoje a Evropského sociálního fondu.

V rámci tohoto programu bylo vymezeno těchto sedm priorit:

- Rozvoj místních podnikatelských aktivit,
- Regionální rozvoj dopravy a infrastruktury,
- Místní rozvoj lidských zdrojů,
- Zlepšování životního prostředí v obcích a regionech,
- Oživení venkovských oblastí,
- Rozvoj cestovního ruchu a lázeňství,
- Technická pomoc.²⁴

5.2.1 Studie proveditelnosti Společného regionálního programu

Feasibility Study neboli Studie proveditelnosti slouží k posouzení realizovatelnosti projektu a z hlediska finančního též k zhodnocení efektivnosti využití potencionálně vložených prostředků, tedy ověření smysluplnosti projektu a je zároveň i zásadním nástrojem samotného projektového řízení. Někdy je též označovaná jako technicko-ekonomická studie. Tento dokument souhrnně a ze všech realizačně významných hledisek popisuje investiční záměr. Jeho účelem je zhodnotit všechny realizační alternativy a posoudit realizovatelnost daného investičního projektu, jakož i poskytnout veškeré podklady pro samotné investiční rozhodnutí. Žadatelé předkládají jako povinnou přílohu k žádosti o dotaci Studii proveditelnosti v následující struktuře:

1. Základní informace o žadateli.
2. Výchozí stav před realizací projektu, odůvodnění realizace projektu.

---

²⁴ Hrdý, M. Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU, Praha: ASPI, a.s., 2006, str. 132, ISBN 80-7357-137-4

3. Popis projektu a jeho aktivit, analýza cílových skupin, etapy, harmonogram.
4. Veškeré očekávané přínosy projektu pro žadatele, cílové skupiny, obec, region, stát. Vliv projektu na kvalitu a rozsah poskytovaných služeb.
5. Analýza trhu, nabídka, poptávka, marketingový mix, nabídka obdobných aktivit v místě realizace projektu.
6. Management projektu, řízení lidských zdrojů, podrobný popis realizačního týmu – jeho složení, úkoly při realizaci projektu, zkušenosti s řízením obdobně velkých projektů, reference.
7. Technické a technologické řešení projektu, odůvodnění zvolené technologie a investic plánovaných v projektu.
8. Potřeba a zajištění oběžného a investičního majetku.
9. Podrobný finanční plán u investičních projektů na dobu pěti let, u neinvestičních projektů na dobu realizace projektu. Detailní přehled výdajů ve fázi investiční a provozní. Kalkulace cen nabízených služeb. Přehled tržeb za sledované období. Přehled cash-flow. Zajištění finančního krytí investiční a provozní fáze.
10. Udržitelnost projektu
  - a) institucionální,
  - b) finanční,
  - c) provozní.
11. Analýza rizik a jejich předcházení.
12. Závěrečné zhodnocení projektu.²⁵

5.3 Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava je definován třemi hlavními tematickými prioritními osami a technickou pomocí, která je podpůrným nástrojem pro zajištění implementace ROP Střední Morava včetně zvýšení absorpční kapacity regionu.

²⁵ Hrdý, M. Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU, Praha: ASPI, a.s., 2006, str. 159, ISBN 80-7357-137-4

Prioritní osa 1 DOPRAVA

Cílem je zajištění kvalitní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé a integrované veřejné dopravní služby.

V rámci této prioritní osy jsou podporovány projekty zaměřené na zvýšení kvality dopravní infrastruktury uvnitř regionu (silnic II. a III. třídy) a jejich napojení na nadregionální dopravní síť. Další oblastí jsou projekty zkvalitňující veřejnou dopravu osob a to modernizací vozového parku, integrací jednotlivých druhů dopravy, anebo investicemi do přestupních terminálů. Poslední oblastí podpory této prioritní osy je zvýšení kvality infrastruktury pro bezmotorovou dopravu, což je například výstavba regionálně významných cyklostezek či zvyšování bezpečnosti bezmotorové dopravy.

Prioritní osa 2 INTEGROVANÝ ROZVOJ A OBNOVA REGIONU

Záměrem je zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých, podpůrných podmínek pro podnikání.

V této části jsou podporovány projekty zaměřené na zvýšení atraktivity a kvality života v regionálních centrech, ve městech a na venkově. Součástí aktivit jsou například i projekty zaměřené na sociální, vzdělávací a zdravotní infrastrukturu. Patří sem i projekty infrastruktury pro volný čas a sportovní využití a pro fyzickou revitalizaci území.

Prioritní osa 3 CESTOVNÍ RUCH

Účelem je zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb a propagace.

Prioritní osa cestovního ruchu je zaměřena na vytváření podmínek pro rozvoj cestovního ruchu s tím, že specifická pozornost je věnována území s vyšší dynamikou a potenciálem pro celoroční využití v rámci šesti vymezených území. V rámci prioritní osy jsou jednotlivé oblasti podpory zaměřeny buď na veřejný resp. neziskový sektor, anebo na rozvoj podnikání v oblasti cestovního ruchu. Podpora je rovněž věnována rozvoji marketingu, propagace a řízení cestovního ruchu v regionu.²⁶

---

²⁶ Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava, 2007

5.3.1 Financování Regionálního operačního programu Střední Morava

Regionální operační program Střední Morava je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a z veřejných zdrojů České republiky.

Finanční plán ROP Střední Morava je vypracován v návaznosti na rozdělení prostředků v rámci cíle Konvergence²⁷ uvedeného v Národním strategickém referenční rámci. Ten pro každ-ý operační program stanoví maximální částky pro financování prioritních os programu z rozpočtu Evropské unie a z veřejných rozpočtů České republiky. Pro ROP Střední Morava je vyčleněno **657,39 miliónů Eur** (cca 18,54 miliard korun), což činí přibližně **2,46%** veškerých prostředků určených z fondů Evropské unie pro Českou republiku.²⁸

5.3.2 Od zpracování žádosti k realizaci projektu

1. Krok – Myšlenka / Formulace projektového záměru

Projektový záměr odpovídá na základní otázky – kdo, co, jak, kdy, kde, za kolik a proč.

2.Krok – Vyhlášení výzvy

Výbor Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava vyhlásí výzvu, která je zveřejněna na www.rr-strednimorava.cz a v tisku. Doba pro předkládání žádostí o dotaci je zpravidla 2 měsíce, během kterých lze předložit projektovou žádost BENEFIT spolu s povinnými přílohami v souladu s výzvou.

3. Krok – Hodnocení projektu

Předložená projektová žádost je hodnocena ve třech fázích:

- kontrola přijatelnosti žadatele a projektu,
- kontrola formálních náležitostí,
- hodnocení kvality projektu dle bodovacích kritérií.

4. Krok – Rozhodnutí o poskytnutí dotace

Toto rozhodnutí přísluší Výboru Regionální rady na základě hodnocení projektů. Podpořeny jsou projekty s nejvyšším bodovým hodnocením v souladu se stanovenou finanční alokací ve výzvě.

---

²⁷ Pozn.: Cíl regionální politiky, který podporuje hospodářský a sociální rozvoj regionů na úrovni NUTS II.

²⁸ Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava, 2007

5. Krok – Příprava a podpis smlouvy o poskytnutí dotace

Úspěšní žadatelé jsou ve lhůtě tří měsíců od oznámení o poskytnutí dotace vyzváni k doložení podkladů:

- stavební povolení,
- stavební dokumentace,
- rozpočet projektu,
- doklady o posouzení vlivu na životní prostředí,
- doklady o partnerství.

6. Krok – Monitorování

Jedná se o sledování průběhu realizace projektu prostřednictvím popisu uskutečněných aktivit, čerpání rozpočtu, uvedení změn v projektu a naplňování cílů a indikátorů projektu. Periodicita předkládání monitorovacích zpráv závisí na velikosti projektu.

7. Krok – Žádost o platbu

Žádosti o platbu jsou předkládány spolu s monitorovacími zprávami a mohou být předkládány maximálně čtyřikrát ročně, přičemž minimální částka žádosti je stanovena na 300 tisíc korun ve vztahu k poskytnuté dotaci. První žádost o platbu může být předložena nejdříve jeden měsíc po podpisu Smlouvy o poskytnutí dotace.

8. Krok – Ukončení projektu

Do 22 pracovních dnů ode dne ukončení poslední aktivity projektu je nezbytné přeložit závěrečnou žádost o platbu a závěrečnou monitorovací zprávu. Na závěrečnou žádost o platbu je vázáno vyplacení 10% z objemu dotace.

9. Krok – Udržitelnost projektu

Příjemce je povinen, není-li ve Smlouvě uvedeno jinak, zajistit udržitelnost výstupů a výsledků projektu po dobu 5 let od finančního ukončení projektu.²⁹

5.3.3 Systém hodnocení projektů

Výběrová kritéria schvaluje vždy Monitorovací výbor ROP Střední Morava. Výběrová kritéria jsou zveřejněna vždy v den vyhlášení výzvy.

---

²⁹ Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava, 2007

Hodnocení projektů je prováděno ve třech fázích:

- První fází je kontrola přijatelnosti žadatele a projektu.
- Druhou fází je kontrola formálních náležitostí – tj. zda je projekt zpracován dle podmínek výzvy.
- Poslední třetí fází je hodnocení kvality projektu a to dle tohoto souboru kritérií:

1. Hodnocení žadatele – hodnoceny jsou finanční předpoklady žadatele, rizika žadatele a projektu, systém řízení projektu a reference žadatele a jeho partnerů.

2. Kvalita projektu – v této části je hodnocena kvalita zpracování projektu a to zejména provázanost jednotlivých aktivit projektu, časový harmonogram projektu, zpracování rozpočtu a jeho hospodárnost a dále potřebnost, inovativnost a měřitelnost výsledků.

3. Význam projektu – hodnocen je přínos projektu pro rozvoj regionu, vazba projektu na odvětvové regionální strategické dokumenty a dále je hodnoceno, jak projekt přispívá k naplňování indikátorů ROP Střední Morava.

4. Horizontální témata – hodnocen je vliv projektu na životní prostředí a rovné příležitosti.³⁰

5.3.4 Schvalování projektů

Výbor Regionální rady vždy schvaluje s výzvou i předpokládanou alokaci finančních prostředků, které mohou být rozděleny mezi úspěšné žadatele v rámci dané výzvy.

Úřad Regionální rady předkládá seznam doporučených projektů seřazených podle dosaženého bodového hodnocení ke schválení Výboru Regionální rady.

Výbor Regionální rady schvaluje nejlepší projekty k financování v rámci programu.

5.3.4.1 Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava

Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava je řídicím orgánem ROP Střední Morava a nese celkovou zodpovědnost za jeho realizaci. Je zřízena zákonem č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje z července 2006. Regionální rada zodpovídá zejména za transparentní výběr projektů, monitorování projektů, zajištění spolufinancování z veřejných zdrojů, řízení činnosti monitorovacího výboru, poskytování informací a zpráv, zajištění publicity, atd.

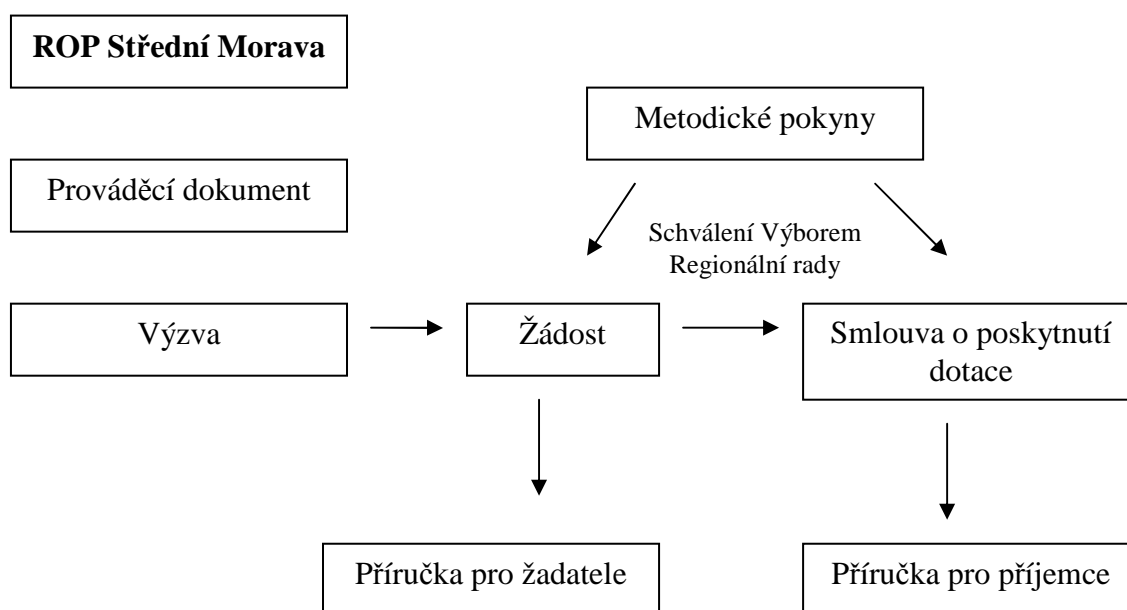
³⁰ Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava, 2007

Orgány Regionální rady:

- Výbor – 16 členů (členové zastupitelstva Olomouckého a Zlínského kraje),
- Předseda – statutární zástupce,
- Úřad – výkonný orgán – odborné, organizační a technické zabezpečení činností.

Výbor Regionální rady je zodpovědný za řízení a realizaci Regionálního operačního programu Střední Morava, např. tím, že schvaluje výběr projektů. V čele výboru stojí předseda, který je i statutárním orgánem Regionální rady a zastupuje ji navenek. Úřad je výkonným orgánem Regionální rady, který zabezpečuje veškeré úkoly spojené s funkcí řídicího orgánu Regionálního operačního programu s výjimkou těch záležitostí, které jsou svěřeny výboru. Úřad plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti regionální rady. Mezi takové činnosti např. patří hodnocení projektů, kontrola jejich realizace, platby, vyúčtování a monitoring.³¹

Obrázek 4 - Základní struktura dokumentace programu

³¹ Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava, 2007

6 Projekty obce Vikýřovice dotované Evropskou unií

6.1 Projekt „Sociální integrace obyvatel obce Vikýřovice“

Tento projekt se začal realizovat již v roce 2004, kdy obci Vikýřovice byla přidělena dotace ze SROP ve výši 2 529 560, - Kč na **Stavební úpravy se změnou užívání suterénních prostor v objektu mateřské školy ve Vikýřovicích** na keramickou dílnu a galerii (Příloha D). Následně na to obci byla přidělena dotace ve výši 1 043 555, - Kč na **Kabelový internet a veřejný přístup k internetu ve Vikýřovicích**.

Druhá fáze projektu je složena z jednotlivých aktivit, kdy část z nich je realizována ve již zmiňovaných zřízených vybavených prostorách (jazykové kurzy, počítačové kurzy, keramické kurzy, kurzy netradičních technik, výstavy, přednášky, soutěže).

6.1.1 Popis projektu

Projekt „Sociální integrace obyvatel obce Vikýřovice“ je zaměřen na realizaci neinvestičních aktivit podporujících sociální integraci dětí, mládeže i dospělých žijících v obce, kteří spadají do cílových skupin grantového schémata SROP. Tyto cílové skupiny se skládají:

- A. mládež 15-25 let
- B. osoby ohrožené sociálně patologickými jevy
- C. osoby ohrožené trestnou činností
- D. dlouhodobě nezaměstnaní a nezaměstnaní
- E. osoby se zdravotním postižením

U dětí a mládeže tato akce přispěje k budování prevence kriminality a sociálně patologických jevů, pracujícím ženám i ženám na mateřské dovolené se přiblíží a bude dostupnější občanská vybavenost pro relaxaci při keramické tvorbě, pro seniory bude podpořena zdravotní terapie a kulturně společenské vyžití.³²

³² Ing. Pospíšilová, I. (projektový manažer obce Vikýřovice) – Projekt „Sociální integrace obyvatel obce Vikýřovice“, 2005

Tabulka 3 - Analýza obyvatel obce Vikýřovice

Analytický ukazatel	Věk obyvatel (15-25)	Věk obyvatel (25-65)	Věk obyvatel (65 a více)	Osoby s tělesným postižením	Celkem obyvatel
Počet obyvatel obce Vikýřovice	150	1 259	330	276	2 098

Zdroj: Projekt „Sociální integrace obyvatel obce Vikýřovice“

Jednotlivé akce budou tvořit:

- sportovní aktivity
- vzdělávací aktivity
- rozvoj zájmových a kulturních aktivit
- aktivity na podporu bezpečnosti obyvatel
- vznik místního partnerství a jeho rozvoj na místní úrovni

Tabulka 4 - Specifikace aktivit

AKTIVITA	CÍLOVÁ SKUPINA	AKCE 2006	AKCE 2007	NÁKLAD NA 1 AKCI	NÁKLAD CELKEM	PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ
Sportovní aktivity				bez DPH	bez DPH	
Podzimní olympiáda	A,B	1	1	15 000	30 000	ZŠ
Lehkoatletický čtyřboj	A,B	1	1	1 500	3 000	ZŠ
Fotbalový turnaj	A	2	2	6 000	24 000	obec
Oslavy založení TJ Sokol	A,B,C,D	0	1	60 000	60 000	obec, TJ Sokol
Zdravotní cvičení	B,C,D,E	4	4	20 000	160 000	obec, TJ Sokol
Vzdělávací aktivity						
Angličtina	B,C,D,E	52	52		22 400	obec
Němčina	B,C,D,E	52	52		32 000	obec
PC	B,C,D,E	52	52		12 000	obec
Internet pro nezaměstnané	D,E	nepřetržitě			0	obec
Zájmové a kulturní aktivity						
Výtvarná soutěž- Zvonkování	A,B	1	1	3 000	6 000	ZŠ
Miss čarodějnice	B	0	1	7 000	7 000	ZŠ
Čertoviny s Mikulajdou	A,B,D	1	1	8 000	16 000	ZŠ
Srdíčko pro maminku	A,B	1	1	3 000	6 000	ZŠ
Z pohádky do pohádky	A,B	1	1	6 000	12 000	ZŠ
Exkurze- knihovna, ZOO	A,B,D	1	1	8 000	16 000	knihovna- obec
Výtvarná soutěž- měsíc knihy	A,B,D	1	1	3 000	6 000	knihovna- obec
Vánoce s knihou	A,B,D	1	1	3 000	6 000	knihovna- obec
Vodní hrátky	A,B,D	1	0	20 000	20 000	hasiči- obec
Kácení máje	A,B,C,D	1	1	8 000	16 000	hasiči- obec
Dětský tábor	A,B	1	1	30 000	60 000	hasiči- obec
Recitační a pěvecká soutěž	A,B	1	1	2 000	4 000	ZŠ

Den matek	A,B,D	1	1	5 000	10 000	ZŠ
Zpívání pod stromečkem	A,B,C,D	1	1	5 000	10 000	ZŠ
Mikulášská besídka	A,B	1	1	6 000	12 000	ZŠ
Maškarní karneval- konec škol.roku	A,B,D	1	0	5 000	5 000	ZŠ
Poznávací zájezd	B,C,D	2	2	2 500	10 000	ZŠ
Den matek Pod Trámkama- Rej čarodějnic	A,B,C,D	1	1	10 000	20 000	ZŠ
Beseda na zvolené téma	A,B,C,D	1	1	2 000	4 000	ZŠ
Výstavy v galerii	A,B,C,D,E	6	6	3 000	36 000	obec
Rozloučení s jarem a podzimem	A,B,C,D	2	2	25 000	100 000	ZŠ
Zájemové kroužky						
Keramika	A,B,D,E	156	156		56 000	obec
Netradiční techniky	A,B,D,E	26	26		5 000	obec
Bezpečnost						
Dopravní hřiště	A,B,C	2	2	875	3 500	ZŠ
Program bezpečnosti obyvatel	C	2	2	875	3 500	obec
Místní partnerství						
Společné akce	A,B,C,D,E	1	1	15 000	30 000	myslivci

6.2 Projekt „Investujte do své budoucnosti“

Účelem projektu „Investujte do své budoucnosti“ je prostřednictvím motivačních vzdělávacích kurzů a seminářů (souhrnně obsažené a zastřešené v motivačních klubech) podpořit a motivovat osoby ohrožené sociální exkluzí (nezaměstnaní, ženy na mateřské a rodičovské dovolené) pro integraci na trh práce a poskytnout jim informace pro možnosti případného vlastního podnikání v návaznosti na potřeby regionálního pracovního trhu. Spolupráce obce jako veřejného subjektu, úřadu práce, vzdělávacích institucí a dalších subjektů povede ke zvýšení informovanosti veřejnosti o službách a možnostech na trhu práce v regionu a ke zvýšení odbornosti cílových skupin (kurzy bilanční diagnostiky, motivační kurzy, kurz IT, základy podnikání, strukturální fondy) pro lepší uplatnění na trhu práce.

Podstatou projektu je zapojení obce Vikýřovice do řešení konkrétního problému svých spoluobčanů- nezaměstnanosti- s výsledkem větší cílenosti a účinnosti použitých nástrojů a opatření. Akce se zaměřuje na osoby ohrožené sociální exkluzí- nezaměstnané a ženy na rodičovské dovolené, kdy důležitým prvkem je převzetí zodpovědnosti uchazeče o zaměstnání

za svou nezaměstnanost. Uchazeč si uvědomuje závažnost své situace a fakt, že má šanci ji řešit.³³

Tabulka 5 - Míra nezaměstnanosti v jednotlivých obcích mikroregionu Svazek obcí údolí Desné

Obec	Dosažitelní uchazeči celkem	Ek.aktivní obyvatelé	Míra nezaměstnanosti (%)
Hraběšice	5	46	10,9
Loučná nad Desnou	76	982	7,7
Rapotín	138	1541	9,0
Rejchartice	6	88	6,8
Sobotín	112	1267	8,8
Velké Losiny	128	1477	8,7
Vernířovice	10	79	12,7
Vikýřovice	80	1021	7,8
Svazek obcí údolí Desné	555	6501	9,1

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Tabulka 6 - Struktura nezaměstnaných k 30.6.2006 v obcích Vikýřovice, Rapotín a Sobotín dle věku

Kategorie	Rapotín	Sobotín	Vikýřovice
do 19 let	9	5	1
z toho mladiství	3	2	0
20 - 24 let	17	10	13
25 – 29 let	14	12	13
30 – 34 let	23	24	11
35 – 39 let	16	12	6
40 – 44 let	12	10	7
45 – 49 let	14	10	9
50 – 54 let	20	25	14
55 – 59 let	21	14	13
60 a více let	1	1	0
Celkem	147	123	87

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Tabulka 7 - Struktura nezaměstnaných k 30.6.2006 v obcích Rapotín, Sobotín a Vikýřovice dle vzdělání

Dosažené vzdělání	Rapotín	Sobotín	Vikýřovice
Bez vzdělání	0	0	0
Neúplné základní vzdělání	0	0	0
Zákl. vzd. + praktická škola	58	38	18
Nižší střední vzdělání	0	0	2
Nižší stř. odborné vzdělání	3	1	1
Stř. odborné vzd.(vyučen)	60	60	34

³³ Ing. Pospíšilová, I. (projektový manažer obce Vikýřovice), Projekt „Investujte do své budoucnosti“, 2006

Stř. nebo stř. odborné vzd. bez maturity a bez vyučení	3	1	0
ÚSV vzdělání	1	3	4
ÚSO vzd. (vyuč. s maturitou)	8	4	5
ÚSO vzd. s maturitou (bez vyuč.)	11	13	20
Vyšší odborné vzdělání	2	0	0
Bakalářské vzdělání	1	1	0
Vysokoškolské vzdělání	0	2	3
Doktorské vzd.(vědecká výchova)	0	0	0
Celkem	147	123	87

Ve spolupráci s odborníky vzdělávací instituce Akademie J. A. Komenského v Šumperku byl vytvořen motivačně orientovaný program pro cílové skupiny:

- motivační klub pro ženy s malými dětmi
- motivační klub pro nezaměstnané

Počet účastníků obou motivačních klubů- 15 nezaměstnaní+ 15 matky na mateřské dovolené = 30 osob, pro každý klub rozsah min. 3hod., 1x týdně, 10 týdnů = 60 hod.

Cílem těchto klubů je motivovat cílové skupiny k intenzivnímu zájmu o získání zaměstnání, připravit je informačně a psychicky na výběrová řízení a zvýšit tak šanci na jejich uplatnění. Tyto aktivity jsou pro cílové skupiny impulsem, aby si uvědomily, že nejsou v obdobné situaci samy a napomoci k aktivní účasti při hledání vhodného zaměstnání.

Jako první krok celého projektu byly uspořádány dvě pracovní schůzky s potenciálními zájemci z cílových skupin, na kterých jim byla vysvětlena podstata projektu a jeho spolufinancování z grantových schémat Olomouckého kraje (SROP). Potencionální účastníci si sami zvolili témata jednotlivých setkání. Nabídka tvoří okruhy z oblasti psychologické, sociální, právní, komunikačních a informačních technologií. Na základě analýzy potřeb cílových skupin byla zformována náplň obou motivačních klubů. Obsahová náplň obou klubů tvoří:

- 1) **bilanční diagnostika** (komplexní zhodnocení schopností a možností člověka vzhledem k jeho perspektivnímu uplatnění na trhu práce)
- 2) **motivační kurz** (uvědomit si a pojmenovat svoje dovednosti, znovuzískat/upevnit zdravé sebevědomí, připravit rodinný život na novou situaci, základní komunikační dovednosti, příprava na vstupní pohovor, orientace na trhu práce)

- 3) **základy podnikání** (speciální kurzy seznamující s problematikou samozaměstnávání – základní informace potřebné pro zahájení podnikatelské činnosti v oblasti práva, ekonomiky, daní, účetnictví, marketingu, psychologie)
- 4) **počítačová gramotnost** (základy práce s PC, MS Word, MS Excel, MS Internet Explorer a MS Outlook)
- 5) seminář o možnostech **čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU**³⁴

6.3 Projekt „Vikýřovice – po místních komunikacích ke komunikaci“

Projekt „Vikýřovice – po místních komunikacích ke komunikaci“ je nejnovějším projektem obce Vikýřovice v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava.

Hlavním cílem tohoto projektu je obnovit přerušenu kontinuitu udržování tradic v obci Vikýřovice způsobenou historickým vývojem ve dvacátém století (odsun Čechů z obce na začátku druhé světové války, posléze odsun původních německých obyvatel po válce). Neexistence centrálního prostoru – historické návsi ztěžuje identifikaci občanů obce s charakteristickými symboly obce. Účelem daného projektu je odstranit tento problém a prostřednictvím revitalizace území nejen zvýšit kvalitu života obyvatel obce, ale také zvýšit její atraktivitu a podpořit tradiční sounáležitost obyvatelstva s obcí.

Potřeba realizace projektu byla dále vyvolána existencí velmi špatného technického stavu povrchu vymezených komunikací, veřejných prostranství, stavu veřejného osvětlení. Projekt byl navržen tak, aby byly po jeho realizaci naplněny všechny veškeré současné potřeby jak ze strany občanů tak ze strany samotné obce Vikýřovice.

Předmětem projektu je:³⁵

- A. Obnova místních komunikací a nové rozvody veřejného osvětlení ulice Zámecká → Potoční → Školní → Pod Trámky → U Hájenky propojujících MŠ s keramickou dílnou a galerií, park, sportovní areál, ZŠ, družinu, poštu, společenský sál hostince Pod Trámkama.

---

³⁴ Ing. Pospíšilová, I. (projektový manažer obce Vikýřovice), Projekt „Investujte do své budoucnosti“, 2006

³⁵ Ing. Pospíšilová, I. (projektový manažer obce Vikýřovice), Projekt „Vikýřovice – po místních komunikacích ke komunikaci“, 2008

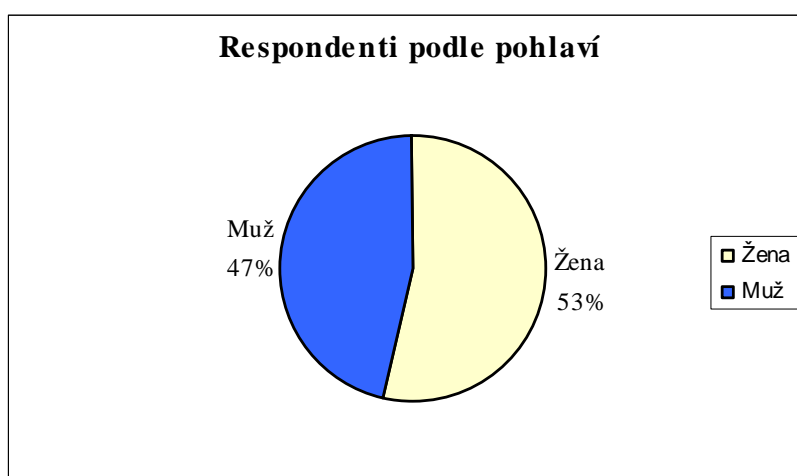
B. Venkovní úpravy prostranství u budovy obecního úřadu včetně vytvoření nových parkovacích míst, obnova místní komunikace a nové rozvody veřejného osvětlení ulice Kovářská – řeší přístup k poště a společenskému sálu Pod trámky.

Obrázek 5 - Mapa ulic obce Vikýřovice

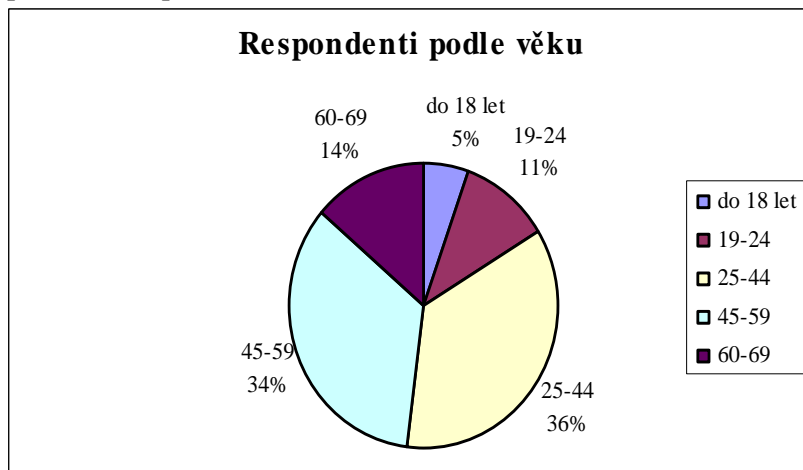

Pro účely tohoto projektu bylo provedeno místní šetření. Projektová manažerka obce Vikýřovice vytvořila dotazník, ke kterému byl připojen stručný popis projektu. V rámci dotazníkového šetření se vyjádřilo 73 respondentů.

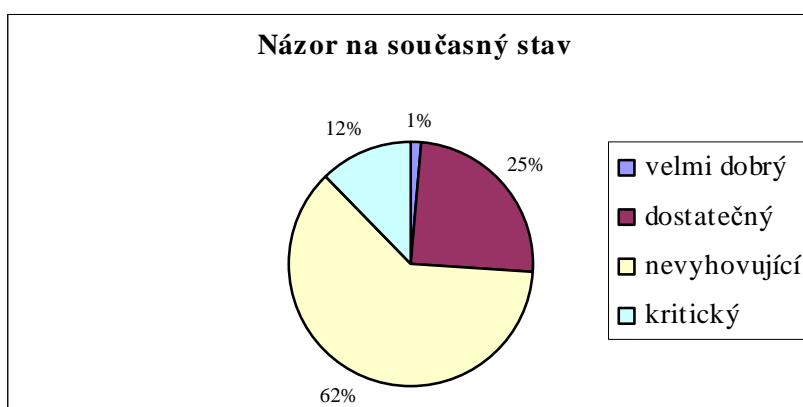
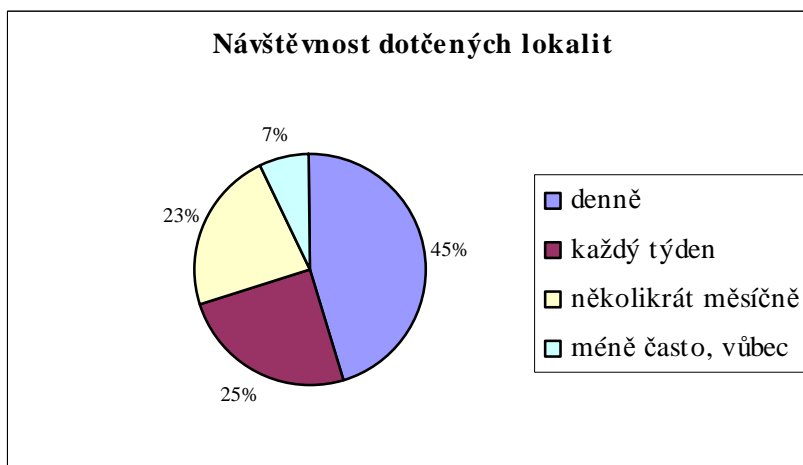
Obrázek 6 - Specifikace respondentů dle pohlaví

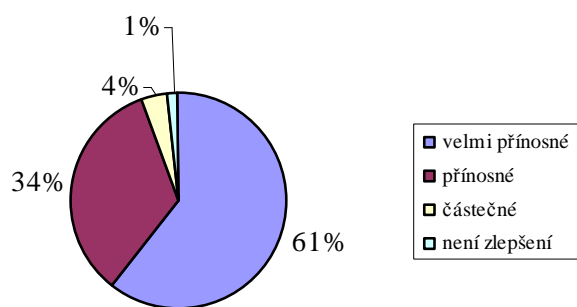
Obrázek 7 - Specifikace respondentů dle věku

Obrázek 8 - Vnímání současného stavu

Hodnocení navržených změn

ZÁVĚR

Reforma veřejné správy byla zahájena již v roce 1990 přijetím ústavního zákona č. 293/1990 Sb., na základě toho byly dále přijaty zákony č. 367/1990 o obcích, č. 368/1990 o volbách do zastupitelstev obcí, č. 418/1990 o hlavním městě Praze, č. 425/1990 o okresních úřadech. V druhé fázi reformy byl přijat zákon o vyšších samosprávných celcích. Byla to reakce na požadavky Evropské unie, kladené na Českou republiku po podání její přihlášky o členství z roku 1996. Přesto již rokem 1989 byla započata obnova obecní samosprávy a tak vytvořeny předpoklady pro reálnou decentralizaci. Obce získaly majetek a možnost ovlivňovat rozvoj území. Na vyšších úrovních správy však samospráva uplatněna nebyla. Dalším významným krokem bylo zřízení vyšších územních samosprávných celků (krajů), které zahájili svoji činnost k 1.1.2001. Tím byl vytvořen další stupeň územní samosprávy. Dne 31.12.2002 byla ukončena činnost okresních úřadů a došlo k přenosu jejich působností především na obce s rozšířenou působností a tím k posílení samosprávy a demokracie na místní a na regionální úrovni.

Ve své práci jsem zaměřila pozornost k současnému postavení obce Vikýřovice, která je mým domovem. Tato obec je municipalitou se základní přenesenou působností, spadá pod městský úřad s rozšířenou působností Šumperk a přísluší ke Krajskému úřadu Olomouckého kraje.

Jelikož obec Vikýřovice čerpá nemalé finanční prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie, bylo mým cílem popsat postup získávání těchto dotací. Zjistila jsem, že tato pomoc je realizována prostřednictvím tzv. operačních programů. Obec Vikýřovice využívá Společný regionální operační program a Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava. Dále je nutné zpracovat projekt, na jehož základě se žádá o finanční prostředky. Obec Vikýřovice je velmi úspěšná ve svých žádostech o dotace. Díky tomu se rozvíjí. Doufám, že to takhle bude pokračovat i nadále.

Použitá literatura

VIDLÁKOVÁ, O., Reforma veřejné správy, Univerzita Pardubice, Pardubice 2000,
ISBN 80-7194-290-1

HENDRYCH, D., Správní věda-Teorie veřejné správy, Praha: ASPI, a.s., 2007,
ISBN 978-80-7357-248-8

Reforma veřejné správy-Sborník příspěvků, Praha: ASPI, a.s., 2007,
ISBN 978-80-7357-300-3

HRDÝ, M., Hodnocení ekonomické efektivity investičních projektů EU, Praha:
ASPI, a.s., 2006, ISBN 80-7357-137-4

ÚŘAD REGIONÁLNÍ RADY REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA,
Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava, 2007

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

OBEC VIKÝŘOVICE, Ročenka Vikýřovice 2006

Ing. Pospíšilová, I. (projektový manažer obce Vikýřovice) - Projekt „Sociální integrace
obyvatel obce Vikýřovice“, 2005

Ing. Pospíšilová, I. (projektový manažer obce Vikýřovice) - Projekt „Investujte do své
budoucnosti“, 2006

Ing. Pospíšilová, I. (projektový manažer obce Vikýřovice) - Projekt „Vikýřovice – po
místních komunikacích ke komunikaci“, 2008

Internetové zdroje

Oficiální webové stránky obce Vikýřovice [online] [cit.2008-05-16]

URL: <<http://www.vikyrovice.cz/>>

Oficiální server o Evropské unii [online] [cit.2008-05-16]

URL: <<http://www.euroskop.cz/>>

Oficiální webové stránky Ministerstva vnitra ČR [online] [cit.2008-05-16]

URL: <<http://www.euroskop.cz/>>

Portál územní samosprávy [online] [cit.2008-05-16]

URL: <<http://mesta.obce.cz/>>

Přílohy

Příloha A – Kraje v České republice

Příloha B – Regiony soudržnosti

Příloha C – Mapa obce Vikýřovice

Příloha D – Galerie „Zámeček“

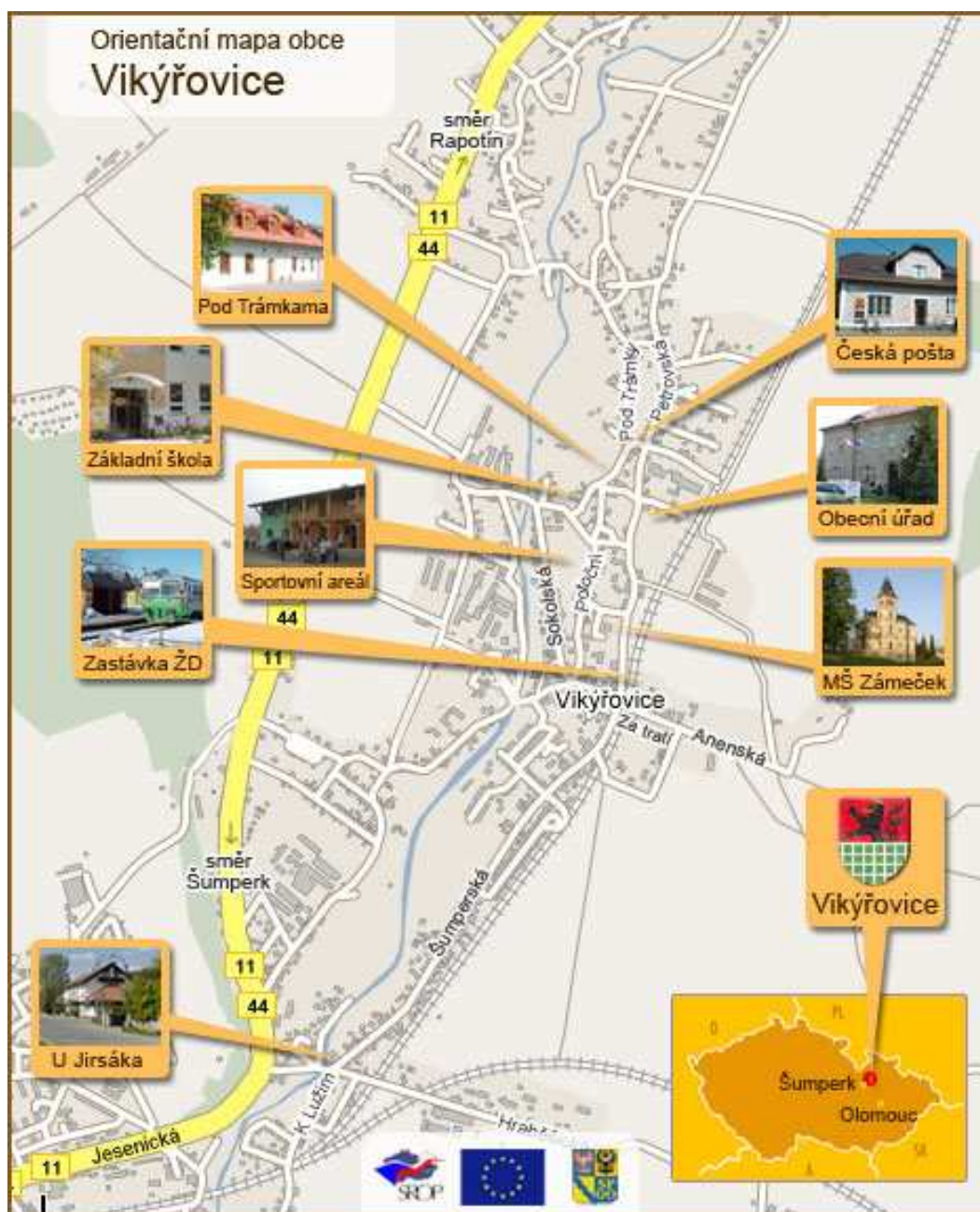
Příloha E – Akce organizované v rámci projektu „Sociální integrace obyvatel obce Vikýřovice“

Příloha F – Kurzy organizované v rámci projektu „Investujte do své budoucnosti“

PŘÍLOHA C

PŘÍLOHA D

ERROR: ioerror
OFFENDING COMMAND: image

STACK: